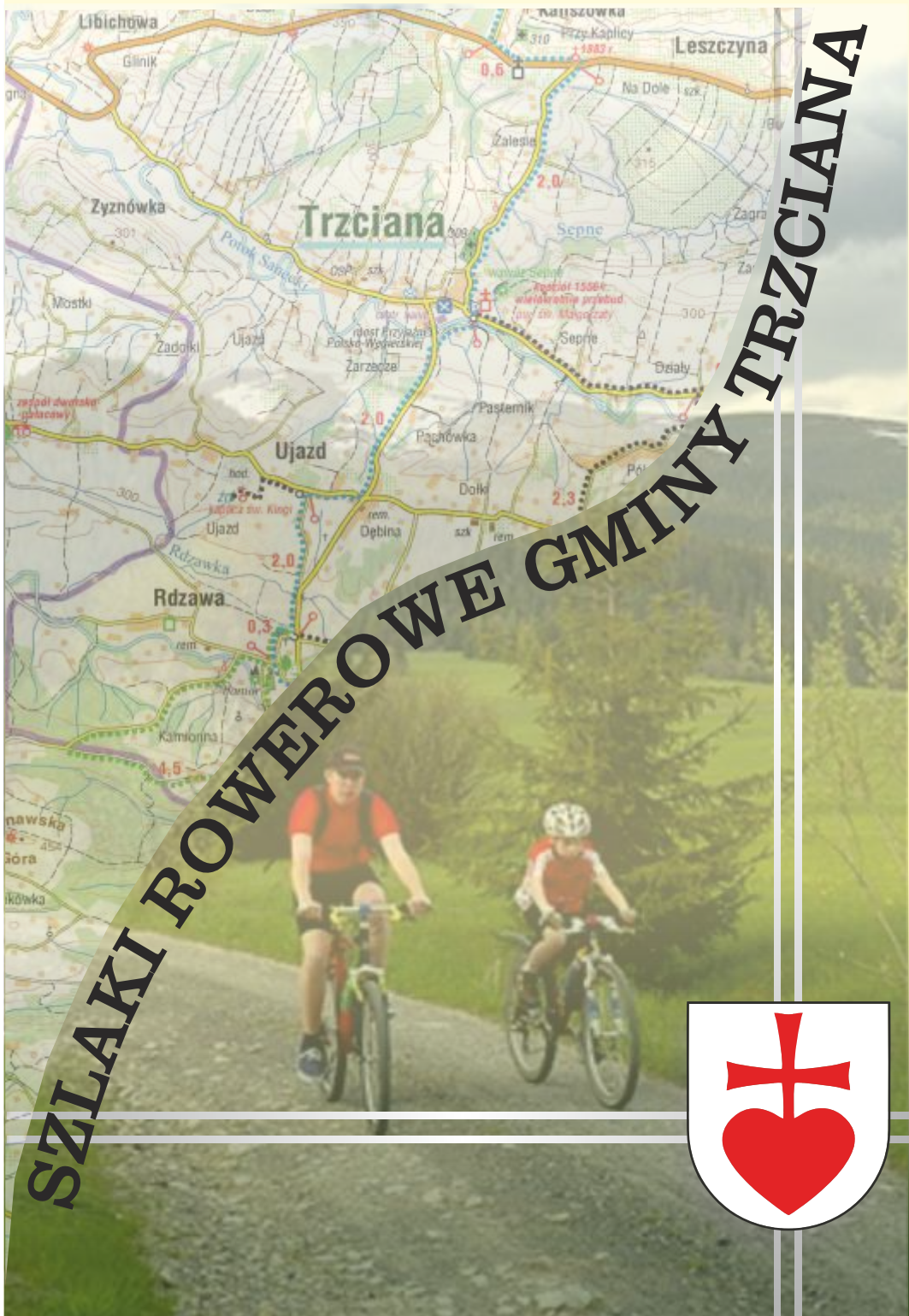

SZLAKI ROWEROWE GMINY TRZCIANA

Zapraszamy do Gminy Trzciana

Gmina Trzciana położona jest w południowo – zachodniej części powiatu bocheńskiego w województwie małopolskim. Obszar gminy wynosi 44 km, zamieszkuje ją ok. 5,5 tys. mieszkańców. W skład gminy wchodzi 7 wsi sołeckich – Kierlikówka, Rdzawa, Łąka Dolna, Trzciana, Leszczyna, Ujazd i Kamionna. Na terenie gminy znajduje się kilka firm i zakładów produkcyjnych jednak mieszkańcy utrzymują się głównie z rolnictwa, sadownictwa i ogrodnictwa.

Gmina usytuowana jest w obrębie dwóch mezoregionów Karpat Zachodnich: Pogórza Wielickiego i Beskidu Wyspowego. Posiada korzystne położenie względem aglomeracji krakowskiej. Od Krakowa dzieli ją odległość 45 km, od Bochni 20, od Limanowej 20, od Tarnowa 40 km.

Dlaczego warto nas odwiedzić

- Głównym walorem zachęcającym do odwiedzenia naszej gminy jest zrównoważony krajobraz (30% lasów).
- Zróżnicowana rzeźba terenu, wysoczyzny poprzecinane dolinami rzek, w południowej części gminy masyw góry Kamionnej o stromych zboczach poprzecinany głębokimi jarami potoków, pagórkowate krajobrazy sprzyjające turystyce pieszej i rowerowej.
- Korzystny mikroklimat - słoneczne lato, długa jesień i śnieżna zima pozwalają na aktywny wypoczynek w ciągu całego roku.
- Położenie gminy przy korzystnym szlaku komunikacyjnym niezbyt wielkim jednak zapewniającym dogodny dojazd.
- Czyste rzeki i potoki oraz zróżnicowana fauna i flora zainteresują każdego turystę.
- Spokój leśnych ostępów i porozrzucanych przysiółków.
- Szlaki piesze i rowerowe ułatwiające zwiedzanie historycznych i przyrodniczych zakątków naszej gminy.

W tak niewielkiej gminie jest całkiem sporo ciekawych miejsc które warto zobaczyć a także takich które gwarantują doskonały wypoczynek i regenerację sił.

Krótką historia gminy

Pierwsza informacja o Trzcinianie w Kronikach pojawia się od 1262 roku kiedy to Książę Krakowski Bolesław Wstydlivy nadał Komesowi Dzierżykrajowi i jego bratu Wyszowi Krakowskiemu, dziedzicowi z Niegowici lasy i gaje położone w południowej części powiatu bocheńskiego, o powierzchni ok. 100 km. Informacja ta mówi o części Trzciniany – Libichowej, natomiast nazwa Trzciniana pojawia się dopiero w XV wieku i pochodzi prawdopodobnie od trzcin, które występowały na bardzo dużych obszarach otaczających stawy rybne należące do klasztoru. W latach 1262-1266 został wybudowany w Trzcinianie, ówczesnej Libichowej, Klasztor Kanoników Regularnych św. Marka. Była to fundacja rycerska Dzierżykraj i Wysza z Niegowici. Dzięki działalności klasztoru z końcem XIII wieku powstało kilka osad. Klasztor przeżywał zawieruchy wojenne. W okresie wojen szwedzkich w XVII wieku został dwukrotnie spalony, a 10 zakonników zamordowanych. Później odbudowany w swoim dawnym miejscu kryje w sobie wiele cennych zabytków.

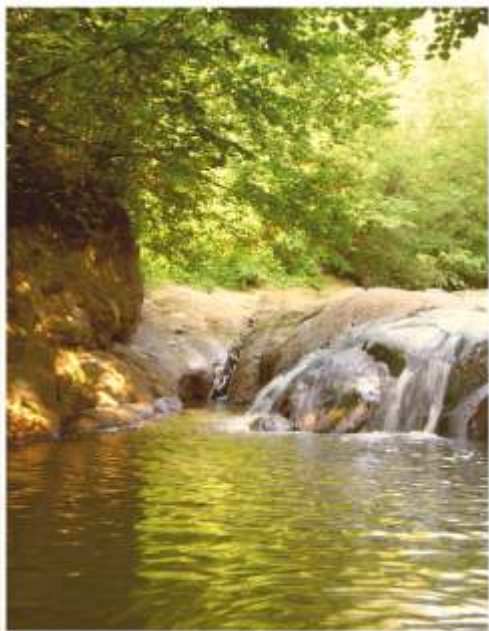
Początkiem i końcem trasy jest Park Podworski w Rdzawie. Udając się na zachód skręcamy w lewo i przez most asfaltową drogą wspinamy się na wzniesienie docierając do lasu. Na rozwidleniu dróg skręcamy w leśną drogę i jedziemy na wschód wiekowo zróżnicowanego mieszanego lasu. Tu jest okazja do zbierania grzybów, owoców leśnych.

Dojeżdżając do górnej Rdzawy, docieramy do polany, z której rozpościera się piękna panorama na Pogórze Wiślickie.

Po dotarciu do asfaltowej drogi skręcamy w lewo, gdzie stromym stokiem zjeżdżamy w dół, do tzw. Doliny Czosnkowej, "Skałek" - ogromnych głazów i kamieni niezwykłych kształtów. Przez prowizoryczny mostek lub rzekę "Pluskawkę" wracamy do punktu wyjścia. Tu można też oglądać stare okazale drzewa.

„POMARAŃCZOWY”

Szlak pomarańczowy zwany inaczej szlakiem cmentarzy wojennych prowadzi pętlą od czarnego szlaku na skrzyżowaniu drogi powiatowej z drogą gminną w pobliżu Szkoły Podstawowej w Łąckiej Dolnej. Kierując się drogą powiatową w stronę Łąckiej Górnej można wybrać tę trasę, skręcając w lewo po 400 metrach od skrzyżowania w stronę przysiółku „Kacza Góra” i podążać drogą z wspaniałymi punktami widokowymi w stronę cmentarzy z okresu I Wojny Światowej.

W latach 1915 - 1918 w samym tylko IX Okręgu (Bochnia) zbudowano 40 cmentarzy. Budowę kierował tu wiedeński architekt por. Franz Stark. Tutejsze cmentarze zawierają charakterystyczne dla projektów Starka elementy: reprezentacyjne wejście z bramą lub furtką, często flankowaną słupami lub pylonami, element centralny w postaci dużego drewnianego lub kamiennego krzyża, czasem nawet bogate w wystroju kaplice lub stylizowane sarkofagi,

dostosowane do kształtu terenu drewniane lub kamienne ogrodzenie, centralną aleję. Na grobach postawiono krzyże, na ogół żeliwne, żelazne, rzadziej betonowe lub stelle z żeliwnymi tablicami inskrypcyjnymi. Kształt krzyży lub stelli dostosowano do wyznania poległych żołnierzy. W terenie dojście do cmentarzy wskazywać miały charakterystyczne słupy betonowe z dwujęzyczną inskrypcją: "Kriegerfriedhof Cmentarz wojskowy No ... Zugang - Droga" zwieńczone małym, żelaznym krzyżem maltańskim.

Należy pamiętać, że wśród pogrzebanych na tych cmentarzach są przedstawiciele wszystkich narodów monarchii austro -węgierskiej, rosyjskiej oraz Niemiec, w tym również Polacy, którzy mieli nieszczęście być nieraz w okopach po przeciwnych stronach. Warto o tym pamiętać, gdyż dziś cmentarze te niejednokrotnie egzystują w świadomości Polaków jako "austriackie" lub "niemieckie". Nie zawsze tak było co dobitnie ilustruje tekst tablicy umieszczonej na monumentalnym krzyżu-pomniku cmentarza nr 91 w Gorlicach: "Braciom Polakom - żołnierzom w armiach trzech państw zaborczych, walczących w obcych mundurach, lecz za polską sprawę poległym na pobojuwiskach gorlickich w l. 1914 - 1918, napis ten kładą w wyzwolonej Polsce - wdzięczni Rodacy, 1928".

Na granicy Łątki Dolnej i Królówki założono 3 prawie identyczne cmentarze. Położone są wśród pól uprawnych w kierunku północnym od drogi powiatowej.

Drogę wskazuje charakterystyczny słup z dwujęzycznym napisem "Zugang - Droga". Największy z nich, cmentarz nr 306, ma wymiary 47 na 9 m. Na podłużnej osi rozmieszczono tu rząd nagrobków z żeliwnymi tablicami. Symetrycznie rozmieszczone dwa pomniki. Na lewym napis: "Czas, któremu się ofiarowaliśmy dał więcej, dał nieskończenie więcej niż od Was wziął. Dał siłę i wielkość uczuć. Czyni z prostaczków Ludzi. Jest przewodnikiem do celu - doskonałości". Prawy pomnik wystawił ojciec poległym tu jednego dnia synom, braciom Cuny.

„NIEBIESKI”

Szlak niebieski rozpoczyna się przy drodze głównej w Kamionnej, obok budynku świetlicy. W tym miejscu połączony jest z Karpackim Szlakiem Rowerowym co warto wykorzystać planując wycieczki rowerowe. Szlak prowadzi przez całą gminę z południa w kierunku północnym i ma długość 14 km.

Warto skorzystać z punktu rekreacyjnego znajdującego się naprzeciwko świetlicy, przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Kamionnej. Znajduje się tam siłownia zewnętrzna, plac zabaw dla dzieci, boisko sportowe.

Udając się szlakiem obok szkoły w kierunku północnym po prawej możemy zobaczyć jeden z dwóch parków podworskich jakie znajdują się w naszej gminie. W parku znajdują się ścieżki edukacyjno-przyrodnicze po których można pospacerować podziwiając miejscową przyrodę.

Kolejnym punktem na szlaku na który warto zwrócić uwagę jest obelisk upamiętniający zwycięstwo wojsk Jerzego Lubomirskiego nad Szwedami. Następnie trasa prowadzi malowniczymi terenami Kamionnej, oddającymi charakter regionu, w kierunku Rdzawy.

Park podworski w Rdzawie to drugi z parków jaki znajdziemy na terenie gminy. Warto go zwiedzić, gdyż znajdują się w nim wspaniałe i wieloletnie okazy lip i dębów. W parku rosną 4 drzewa uznane za pomniki przyrody, w tym rzadko spotykana sosna żółta. W tym miejscu możemy również zjechać z niebieskiego szlaku na zielony, który opasa pętlą Rdzawę, prowadząc przez lasy i wspaniałe punkty widokowe.

Kontynuując podróż przez gminę Trzciana dojeżdżamy do miejscowości Ujazd. Odbijając w lewo możemy podążać krótkim odcinkiem czarnego szlaku do źródła i kapliczki szafkowej św. Kingi w Ujeździe.

Kolejnym etapem podróży niebieskim szlakiem jest miejscowość Trzciana. Godnym polecenia zwiedzającym jest kościół w Trzcianie. Tutejsza świątynia może bowiem poszczycić się unikatowym na skalę ogólnopolską zabytkiem sztuki kamieniarskiej. Jest to gotycka chrzcielnica datowana na 1497 r. niedawno odrestaurowana.

Z informacji kronikarskich wynika, iż pierwotnie znajdował się tu klasztor Kanoników Regularnych od Pokuty, od których to gmina zapożyczyła herb przedstawiający czerwone serce z zaćwieczonym krzyżem kawalerskim. W roku 1857 kościół został znacznie rozbudowany. Ponownie nastąpiło to w latach 1905-07. W latach 1953-56 ma miejsce dobudowa kaplicy zachodniej, pokrytej stylizowaną na renesans kopułą. W 2002 r. poświęcono dwie strzeliste wieże, nadające kościołowi neogotycki wygląd.

W 1937 r. na wzgórzu po lewej stronie świątyni wzniesiono do dziś stojącą kapliczkę z figurą Serca Jezusowego, umieszczając po obu stronach tablice z nazwiskami parafian poległych w I wojnie światowej.

W niewielkiej odległości od kościoła znajduje się cmentarz wojskowy nr 309 w Trzcinie. To jeden z czterdziestu cmentarzy, które stały się miejscem ostatniego spoczynku żołnierzy walczących podczas I wojny światowej na terenie Okręgu Bochnia. To właśnie na tutejszych terenach w grudniu 1914 roku miała miejsce Operacja Łapanowsko - Limanowska, która zdecydowała o losach nie tylko tysięcy żołnierzy rosyjskich i austriacko - węgierskich, lecz również całego frontu galicyjskiego.

Podążając stromym podjazdem zbliżamy się do Leszczyny. W tej miejscowości również znajdziemy ślady walk z okresu I wojny Światowej. Jest tu wspaniale wkomponowany w zalesione wzgórze obiekt, zbudowany na planie prostokąta, do którego z trzech stron przylegają półkola. Powierzchnia cmentarza wynosi 2,5 tys. m². Centralnym elementem nekropolii jest okrągła, kamienna kaplica z dwoma symetrycznymi przedsionkami, nakryta stożkowym, drewnianym gontem.

Wejście przez bramę zamkniętą półokrągłym łukiem i stalową furtką z prętów. Cmentarz zaprojektował Franz Stark. Zdecydowana większość pochowanych to żołnierze bezimienni, którzy polegli w dniach 5 - 10 grudnia 1914 r. W 6 grobach pojedynczych i 123 zbiorowych pochowano tu 860 żołnierzy, w tym 117 austriackich, 143 niemieckich oraz 600 rosyjskich.

Kościół w Leszczynie od którego można łatwo dojść do cmentarza wojennego.

Warto jeszcze zwiedzić zalesione okolice przysiółka Wichraz znajdujące się na granicy naszej gminy.

I tak oto szlak niebieski doprowadził nas do północnych granic naszej gminy gdzie łączy się z łapanowskim szlakiem czerwonym.

„CZARNY”

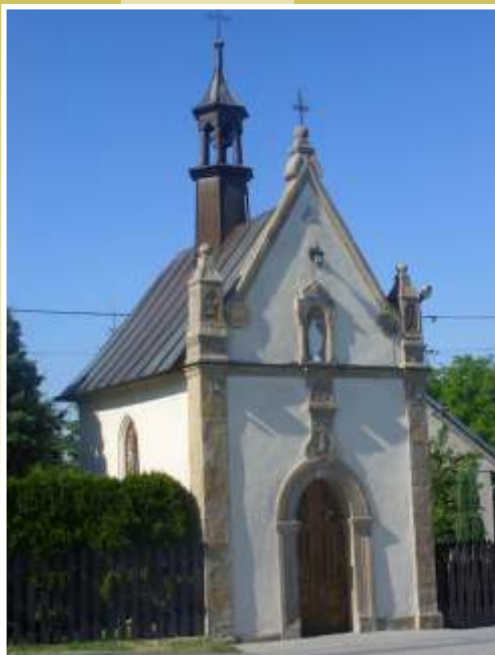
Czarny szlak jest szlakiem łącznikowym położonym w centrum naszej gminy. Za jego początek obieramy skrzyżowanie przy przystanku autobusowym w Rdzawie i kierujemy się w stronę kościoła parafialnego w Kierlikówce.

W pobliżu kościoła znajduje się murowana kapliczka z pierwszej połowy XIX wieku, później częściowo przerobiona, klasycystyczna.

Wykonana z kamienia i cegły, otynkowana, kryta blachą, zamknięta półkoliście. W trójkątnym szczycie zaszkłona wnęka, w której ludowa rzeźba Chrystusa Frasobliwego. Wewnątrz gipsowa figurka N.P.Maryi Niepokalanie Poczętej.

Podróżując w kierunku wschodnim docieramy do skrzyżowania na którym nasz czarny szlak łączy się z zielonym, żegocińskim. W miejscu tym skręcamy w lewo i kierujemy się w pobliżu starej cegielni w stronę przysiółka Działy.

Dojeżdżamy do kolejnego skrzyżowania, z którego rozpościera się wspaniały widok na Beskid Wyspowy i Pogórze Wiśnickie. Podążając dalej czarnym szlakiem dojeżdżamy do drogi powiatowej w miejscu gdzie możemy skręcając w prawo podążać pomarańczowym szlakiem cmentarzy, a w lewo dojechać do kościoła parafialnego w Trzcianie, gdzie kończy się szlak.

teren: zabudowany, przemysłowy,
zalewowy
las, park, sad (ogrodki działkowe)
zawada (wiłowski), cmentarz,
cmentarz wojenny z 1914 r. (numer)
droga wojewódzka
drogi asfaltowe
droga szutrowa, brukowa, most,
las, droga, przecięcie lasu
poziomica, skarpa, przełęcz,
szczyt, skała
jezioro (stawa), rzeka, kładka,
potok, strumień, źródło
granica gminy Trzcianna

kościół, kościół zabytkowy
kaplica, kaplica zabytkowa,
krzyż, figura religijna
dwór, zabytkowy park, pomnik
boleski, stacja benzynowa,
parking, restauracja
osiedle natury, miejsce wiatkowe
hotel, inne noclegi, agroturystyka
szlaki rowerowe
odległości w km
szlaki piesze
szlak inny (dojazdowy)

Małopolska

Projekt realizowany w ramach LEADER dla zadania "Wyznaczenie i oznakowanie szlaków rowerowych w Gminie Trzcianna oraz innych folderów informacyjnych promujących gminę".

URZĄD GMINY TRZCIANNA
www.trzciana.pl

COMPASS

mapa: Wydawnictwo "Compass"
www.compass.krakow.pl

sponsorował: Urząd Miasta Krakowa
www.krakow.pl

tel. archiwum: 011 Trzcianna
K.J. Paszek

**Informator powstał w ramach realizacji projektu pod nazwą "Wyznaczenie i oznakowanie szlaków rowerowych w Gminie Trzciana oraz wydruk folderów informacyjnych promujących gminę" współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” – małe projekty Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi**

